

CVM – פעולות דחופות למיזעור נזקים צפויים

בהמשך למידע שהובא לפני קוראי "משק הבקר והחלב" (מס' 288, 289) ולאחר הפנמת הסיכונים העומדים לפתחי הטיפוח של בקר החלב שלנו, כולו מגזע הולשטיין – האחראיים לספר העדר ואגודות להזרעה החליטו לנקוט פעולות יזומות בכל אשר נוגע לגילוי הפגם הגנטי CVM בבקר.

Woudhoeve Russel 5180 וודהוב
Holim Apollo 5196 אפולו

בזרמת חלק מן הפרים הללו הוזרעו עתודות בטרם נודע על היותם נשאים ל-CVM. עם היוודע התוצאות יוחלט שלא להזריע עתודות בפרים שיוכחו כנשאים. בינתיים הייתי מציע לנהוג כמו בהולנד ובדנמרק, ולהמליץ להקפיד על כך, שלא להזריע פרות או עגלות בנות שושלת BELL בזרמת פרים המתיחסים לאותו "אב קדום משותף – BELL 5117".

ידוע לנו, שהמעבדה בדנמרק עמוסה בבקשות לבדיקת DNA לצורך גילוי נשאים לפגם CVM ככל המוקדם. כבר קיבלנו תשובה מטעם המעבדה, שנוכל לשלוח את הדוגמיות מן הפרים החשודים כנשאים, כדי לקבוע בוודאות את היותם חופשיים מן הפגם, או שמא לא.

המעבדה בדנמרק עובדת במלוא היכולת: מאז הבדיקה הראשונה לפר האמריקאי BELL ושלושת נכדיו/ניניו הדניים KLASSEY, BURMA ו-KOL NIXON. ב-06.10.00 עם תוצאת היותם נשאים של CVM – בוצעו במשך שלושה חודשים (עד יום 03.01.01) יותר ממאתיים בדיקות DNA כאלה, אשר 25% מהן הראו תוצאה חיובית, הווה אומר סימן לפר נושא הגן ל-CVM.

עדיין מנסים להגיע לפתרון התעלומה איך ומתי בדיוק נוצרה "הסתיה הגנטית" שהפכה את Bell וחלק ניכר של צאצאיו לנשאי הפגם CVM, ובהקשר זה מחטטים בחומר גנטי, אם קיים עדיין, בין אבותיו/אמהותיו של הפר הזה.

רב הבדיקות נעשו לגבי פרים שעבדו/עובדים בדנמרק (132 שלילית + 46 חיוביות), היתר מתחלק בין הולנד (8 שליליות + 5 חיוביות), גרמניה (7 שליליות), ושבדיה (11 שליליות).

בשלב ראשון ומאחר שבינתיים פיתחו בדנמרק (שם גילו לראשונה את הפגם CVM) בדיקת DNA לגילוי נשאים, יצרנו קשר עם המעבדה הדנית לצורך ביצוע הבדיקות של הפרים החשודים להיות נשאים בהיות צאצאים לשושלת הפר האמריקאי BELL (5117 בספר העדר אצלנו).

ב-14.01.01 הופקה על ידי מחשב ספר-העדר רשימה של 4,150 פרות כולן בנות השושלת האמורה. פרות אלה הן בנות ל-64 פרים מצאצאי BELL בדרגות קרבה שונות – בנים, נכדים ונינים. יש להניח שבהמשך תופק מדי פעם רשימה מעודכנת שתגלה פרות חדשות/נוספות, בנות לאותה שושלת BELL.

כמו כן ובתור כלי עזר לפעילות מכוונת בשטח (כאשר יוחלט עליה), הופקו מדבקות לכל הפרות אשר להן קרבה גנטית לשושלת האמורה.

לאחר קבלת תוצאות הבדיקות של פרים נשאים תכונס ועדת ספר-העדר לצורך ניסוח המלצות תפעוליות ותכנון ההזרעות בהתאם. כזכור, בזמנו הוצאו פרים נשאים לפגם אחר (BLAD) מן השימוש וזרמתם הוצאה מן המיכלים, כגון הפרים דילר BL ודלפי BL.

עד כה יש בידינו תוצאות הבדיקות של פרים הולנדיים שעבדו/עובדים אצלנו ואשר נמצאו להיות נשאים לפגם CVM כלהלן:

<i>Delta Largo</i>	5214	לרגו
<i>Delta Bentley</i>	5231	בנטלי
<i>Bobstar 50</i>	5216	בובסטר 50
<i>Jabot</i>	5175	ג'בוט
<i>Gryphus Simon</i>	5232	סימון
<i>Tornado</i>	5189	טורנדו
<i>Boudwijn</i>	5194	בודווין
<i>Lord Lily</i>	5184	לילי

לגבי פרים באמריקה, כמו שעומד לרשותנו מהולנד ושאר ארצות אירופה.

פרים שבשימוש בעדר הישראלי שנבדקו ל-CVM ונמצאו נקיים ממנו, יש להניח שגם בניהם לא נושאים את הפגם, אלא במקרה שהם נולדו לאמהות נשאיות. להלן רשימת אותם פרים בני שושלת BELL שכבר אובחנו כחופשיים מלשאת את הפגם CVM:

Addison	5236	אדיסון
Cash	5183	קש
Cello	5235	צ'לו
Celsius	5176	צלזיוס
Eros 68	5203	ארוס
Festival		פסטיבל
Herald	5218	הראלד
Nordkap	5177	נורדקפ
Sunny Boy	5143	סניבוי
Valdez	5234	ולדס

בסיכום המידע העדכני ברצוני להוסיף שלא היתה שום כוונה להבהיל את ציבור מגדלי הבקר שלנו, אלא רצון להעמיד לרשותם את כל המידע הזמין במועד שמאפשר נקיטת פעולות מנע ולמזער נזק עתידי אפשרי.

מטבע הדברים, תכנון הפעולות המתבקשות בידי ועדת ספר העדר, בעוד מימוש החלטותיה וביצוען בשטח בידיהם האמונות של צוות המזריעים בשיתוף עם הרפתנים בעלי העדרים. כל מידע על מקרה של וולד מעוות חשוב שייבדק לאור בעיית הפגם הגנטי האמור.

"משק הבקר והחלב" ימשיך לדווח על התקדמות ותמורות בהקשר לפגם הגנטי CVM.

מרדכי מלען

אין להניח שקצב הבדיקות מן הארצות השונות ייחלש בזמן הקרוב, כי ניכר על פי הדיווחים בעתונות המקצועית, שהחששות גדולים משום שבנות שושלת BELL מצטיינת דוקא בתנובה, דבר שגרם מלכתחילה לתפוצה כה רבה של בנים וזרמתם מאותו מקור.

בינתיים נמשך החיפוש וכל יום מתגלים נשאים נוספים, וגם לא-נשאים. לקראת הדפסת החוברת הנוכחית בדקנו שוב ומצאנו שנכון לתאריך 11.02.01 כבר הגיע מספר הפרים הנשאים ליותר ממאה, לרב בדנמרק והולנד אך גם באנגליה ואפילו אחד באוסטרליה.

קראנו שבהולנד מעריכים שכ-20% מכלל הפרות נושאות מטען גנטי הקשור איך שהוא לאותו פר BELL, והדאגה רבה. גם אצלנו לא חסר מקום לדאגה – כפי שניתן להתרשם מן התרשים המובא כאן בצמוד. אמנם, מופיעים בו בעיקר פרים פעילים או שיש להם כבר בנות שהמליטו, אך גם מספרם לא מבוטל כלל וכלל.

בכל הסיפור הזה נראה מוזר, שבארה"ב כמעט ולא מגיבים לנושא וזאת על אף העובדה שאצלם תפוצת הפרים משושלת אותו BELL, רבה ביותר החל מן הפר עצמו וגם בניו הרבים – בעוד בהולנד ודנמרק עבדו בעיקר עם נכדיו וניניו של BELL. קשה להשתחרר מן הרושם שלא רק גישות גנטיות מקצועיות פועלות כאן, או שמא בארץ כה גדולה עם מיליוני פרות קשה יותר לנהל מעקב צמוד אחר מצב הוולדות הנולדים. יש רמזים ואותות לכך שמתחילים לחפש, אך היו רוצים לבצע בדיקות DNA מהימנות בעצמם, גם מבחינת העלות, יש לשער. מכל מקום, חבל שאין לנו מידע בנדון

כריכת חוברות "משק הבקר והחלב"

כמו בשנה שעברה, אנו מתכוונים להוציא בכרך אחד את חוברות "משק הבקר והחלב" של שנה שלמה, מס' 284 – 289 וחוברת "חקר ומעש" מס' 22.

החברים המעוניינים בכריכת חוברותיהם מתבקשים לשלחן אלינו בהקדם האפשרי, על מנת שנוכל לרכז מספר גדול יותר של כריכות ובהזדמנות עלותן.

כמו בשנה שעברה (1999), גם להבא נפרסם את הדו"ח השנתי של המ"ב וספר העדר בצורת ספרון בעל כריכה משלו, כך שלא נוכל לכרוך אותו יחד עם חוברות "משק הבקר". לכן, מיד עם גמר שנת 2000 נהיה כבר מוכנים לקבל את חוברות "משק הבקר", כולל "חקר ומעש" לשם כריכתן.

המערכת

Carlin-M Ivanhoe Bell 5117 (CVM)

Bell Troy 5136	Bell Ringer 5139	מסער 5145	אברדי 5446	קיסט 5148	מיכאל 5150	גנון 5158	Bell Joy 5165	אקסטרא 5169
טורבו 3337	רימור 3307	מוסמר 3406	אברח 3427	קיסם 3489	מפרח 3417	גוני 3363	גיפן 3573	אבישה 3651
וודסמן 5159	ריינר 3319	מסמק 3407	אבל 3433	אבעם 3435	מפרח 3434	גוף 3544	גיר 3574	ארנוב 3695
דבמנה 5178	רעם 3322	מסמק 3410	אנון 3448	אנון 3448	מכס 3485	גליל 3571		
דבמנה 3683	ריינר 3327	מלך 3419	ארינ 3509	ארינ 3509				
דבר 3723		מטרון 3457	בדי 3496	בדי 3496				
		מלשין 3464	סלסל 3396	סלסל 3396				
		מטף 3468						
		מטעם 3470						
		מורח 3484						
		מא 3486						
		מסטול 3514						
		מסוף 3529						
		מזור 3589						

Jabot 5175 (נשא CVM)	Cebins 5176 (לא נשא CVM)	(Bell Lou Eta) (נשא CVM)	Tornado 5189 (נשא CVM)	Boudewijn 5194 (נשא CVM)	(Bell Boss) (נשא CVM)	ש"ג 10101	ברלי 10138 (נשא CVM)	מחומים 10139
וודוה 5180 (נשא CVM)	צלע 3654	Lord Lily 5184 (נשא CVM)	טורפן 3872	טורפן 3881	אפריל 5196 (נשא CVM)	סופרים 5173	סקאט 5181	מידאן 5182
	צלע 3686					ג'סמק 5167	לילאק 5185	
	גינל 3698					ג'ר 3528	ליקון 3859	ליקון 3859
בון 3652	מיני 2802					טופט 3755	ליקון 3859	מס 3749
מט 3653	צלפיק 3804	מפי 3806				גורל 3637	ליקון 3859	מס 3807
גש 3657	צפר 3837	לבה 3810				גוני 3746	ליקון 3859	מל 3814
צפל 3688		למון 3821						
צלל 3689		לארוס 3829						
ממ 3684		לידי 3844						
גורח 3702		לידי 3851						
גיבוש 3703		ליני 3868						
גורח 3724		ליטו 3871						
גופון 2852		לפלל 3877						
גייע 3846								
הורחל 5218								
(לא נשא CVM)								